

FONDUL VERDE PENTRU CLIMĂ
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Atelier de lucru al Consiliului comunicatorilor guvernamentali
„Platforma de comunicare interinstituțională în promovarea Programului de
Țară privind angajarea cu Fondul Verde pentru Climă”

Programul de Țară al Republicii Moldova în angajarea cu Fondul
Verde pentru Climă, componenta atenuare

Ion COMENDANT,
Consultant Național, Proiectul FVC

Satul Butuceni, raionul Orhei 2018

Moldova are nevoie de investiții

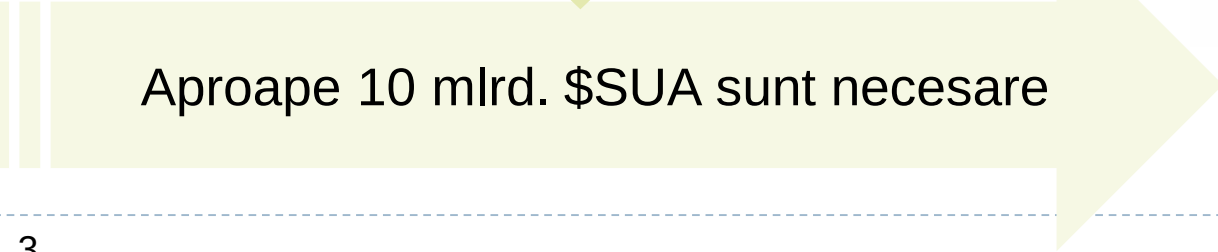
- ❑ **Fondul Verde pentru Climă este o oportunitate majoră pentru obținerea de investiții de peste 250 milioane \$SUA pentru doar un proiect:**
 - ✓ Deține zeci de miliarde de dolari SUA
 - ✓ Se eliberează în formă de:
 - Grant
 - Împrumut concesional
 - Alte forme
- ❑ **Condițiile de bază pentru obținerea finanțării de la FVC sunt ca propunerile de proiecte să:**
 - ✓ să rezolve problemele schimbării climatice și, totodată,
 - ✓ să contribuie la dezvoltarea durabilă a țării

Moldova și Acordul de la Paris

La Conferința de la Paris R. Moldova a prezenta angajamentul său de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sub forma „Contribuția Națională Determinată Intenționată” (INDC)

❑ **Obiectivul necondiționat:** De redus cu 64% emisiile de CO₂ către anul 2030 față de 1990

❑ **Obiectivul condiționat:** cu 78%

Aproape 10 mlrd. \$SUA sunt necesare

GCF

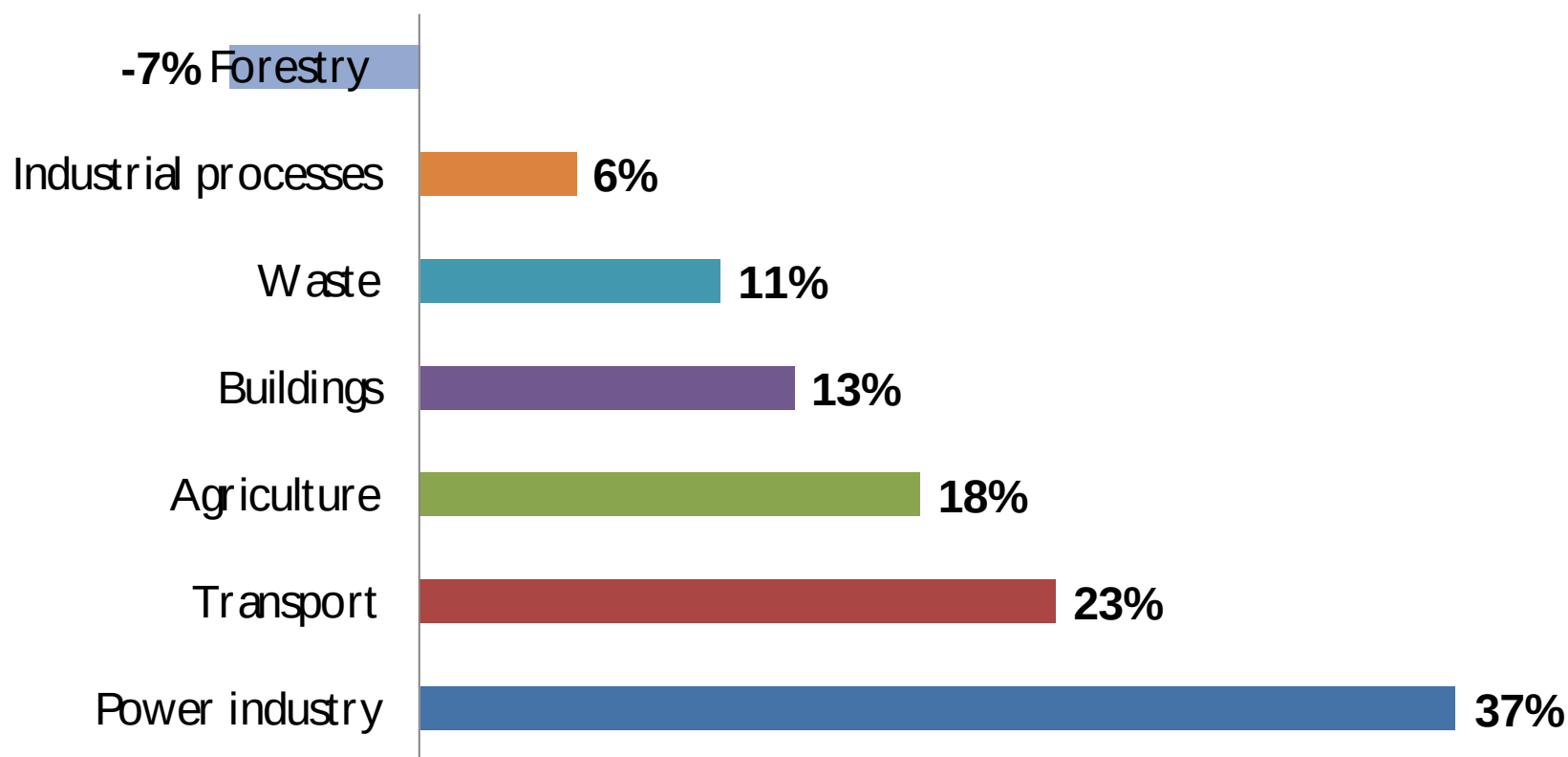
Necesitatea Programului de Țară

Primul pas de angajare cu FVC este de a avea Programul de Țară:

- ❑ **reflectă:**
 - ✓ Caracteristica generală a țării
 - ✓ Agenda țării în raport cu FVC
 - ✓ Monitorizarea, Raportarea și Verificarea
- ❑ **este un document de bază care sprijină dialogul dintre actorii angajați cu FVC:**
 - ✓ FVC
 - ✓ Autoritatea Națională Desemnată (AND) și
 - ✓ Entitățile Acreditate (EA), atât naționale, cât și internaționale
- ❑ **este actualizat pe parcurs**

Emisiile de gaze cu efect de seră pe sectoare

Total emisii 13.7 Mt CO₂eq (2016), Energetica - 77%

Eligibilitatea finanțării din partea FVC:

trei filtre de trecut

1

- Măsurile trebuie să fie din domeniile:

1. Producerea energiei și accesul la aceasta;
2. Transportul;
3. Clădiri, orașe, industrii și aparate casnice;
4. Pădurile și utilizarea terenurilor

5-8. *Adaptation*

2

- măsurile contribuie la atingerea obiectivului condiționat CND al țării;

- măsurile se conformează cu criteriile de finanțare ale FVC

(potențialul impactului, potențialul schimbării de paradigmă, potențialul de dezvoltare sustenabilă, necesitățile beneficiarului, posesia de țară, precum și eficiența și eficacitatea)

- Îndestulează indicatorii de performanță minimi stabiliți de FVC

3

- acțiunile trebuie să se conformeze cu prioritățile țării, adică măsura trebuie să contribuie la rezolvarea problemelor strategice ale statului:

- Energy Efficiency
- Renewable Energy Sources
- Land Afforestation

Eligibilitatea finanțării din partea FVC: indicatorii minimi de performanță

Criteriile investiționale	Indicatorii minimi de performanță
1. potențialul impactului,	Reducerea emisiilor pe durata de viață – cel puțin 750,000 t CO2 eq
2. potențialul schimbării de paradigmă,	Potențialul de răspândire sau replicare – de cel puțin 2 ori mai mult decât în activitatea propusă în zona vizată;
3. potențialul de dezvoltare sustenabilă,	Nivel semnificativ de co-beneficii prevăzute în cel puțin două din următoarele domenii: dezvoltarea ecologică, socială, economică și de gen
4. necesitățile beneficiarului,	Dovezi clare că intervenția Fondului vine să depășească problema lipsei de surse alternative de finanțare sau de capacități instituționale
5. posesia de țară,	Scrisoare „No Objection” obținută de la Autoritatea Națională Desemnată; și dovezi de aliniere la cu strategiile și planurile țării privind clima
6. eficiența și eficacitatea	Costul estimat al reducerilor de GES – mai puțin de US\$ 230 per t CO2 eq; Rentabilitatea financiară ajustată la riscuri – pozitivă; Rata de participare a beneficiarului în finanțarea adițională – cel puțin 2:1

Portofoliul de proiecte și inițiative propuse spre finanțare din partea FVC

BERD

- “FVC-BERD
Facilitarea Finanțării
Energiei Sustenabile”
- 10 țări (incl. Moldova)
- FVC: US\$344M-
împrumut;
US\$34M-grant
- Aprobata: Oct 2016,
15 ani
- \$1.4 mlrd. total
- 72.7% Cofinanțare
- \$72.8M – contribuția
locală

2016

PNUD

- “Deblocarea
pieței de
renovare a
clădirilor prin
eficiență
energetică
în Moldova”
- Concept
Note

2017

MADRM

- “Fortificarea
AND și
Programul
de Țară”
- Propunere
de pregătire

2017

BERD

- “Facilități pentru
orașe verzi”
- 10 țări (...
Moldova)
- FVC: US\$73.9M-
împrumut;
US\$25M-grant
- Aprobata: Oct
2018, 15 ani
- \$603.4M total
investments
- 83.6% Cofinancing
- \$68.2M – local
contribution

2018

Portofoliul de inițiative pentru finanțarea din partea FVC

no.	NAMA înregistrate în Registrul CONUSC	Investiții necesare, US\$M		
		FVC, grant/împrumut	Cofinanțare	Total
1	Promovarea surselor eoliene în RM	248/332	145	725
2	Promovarea CET –urilor de mică capacitate în RM	15	8.5	23.5
3	Promovarea pompelor de căldură în RM	90/54	36.1	180.1
4	Utilizarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în RM	329.2/117.8	45.8	492.8
5	Utilizarea salciei energetice pentru producerea energiei termice în RM	14.7/50.6	7.2	72.5
6	Producerea energiei din deșeuri solide în RM	0.9/7.4	6.7	15
7	Autobuse și microbuze hibride și electrice în municipiul Chișinău	80.7/0.0	263.6	344.3
8	Promovarea iluminatului eficient energetic în RM	10.6/80	101.4	192
9	Substituirea clincherului la producerea cimentului	40.4/32.4	8.6	81.4
10	Împădurirea terenurilor degradate, zonelor riverane și perdelelor de protecție în RM	85.5/0.0	31.2	116.7
TOTAL		1603	658	2261

Portofoliul de inițiative pentru finanțarea din partea FVC

n o	Alte NAMAs	ktCO ₂ /y reducție n by 2030	Investm ent needed, US\$M	\$/tCO ₂ eq acc.
1	Reducerea pierderilor în sistemul de transport și distribuție a energiei termice și la producerea acesteia	32	446	349
2	Promovarea și construcția centralelor fotovoltaice conectate la rețea	241	559	116
3	Utilizarea grupurilor electrogene pe biogaz pentru producerea energiei electrice și termice	54	37	28
4	Construcția de drumuri bune și foarte bune	197	2796	945
5	Promovarea eficienței energetice în transportul feroviar	15	0.4	1
6	Sporirea rezistenței termice a anvelopei clădirilor	98	232	59
7	Valorificarea biomasei în scop energetic	140	7	3
8	Aplicarea biocombustibilului de generația a 2-a pentru producerea energiei termice	26	7	13
9	Promovarea eficienței energetice în sectorul industrial	61	12	13
▶ 10	TOTAL	838	4473	

Monitorizarea și Evaluarea implementării Programului de Țară

PȚ necesită ajustări și actualizări în timp

După primul an:

- Revizuirea de pe poziția eficacității, performanței și funcționalității
- După consultări, Noua redacție a PȚ este promovată la FVC de către AND

CNSC cu
sprijinul
OSC va
efectua
MRV

După 5 ani:

- Raportul de evaluare și progres
- Revizuirea Planului de acțiuni al SDER și PNA, precum și PȚ
- Raportul de E&M va fi prezentat Guvernului spre examinare

Vă Mulțumim pentru atenție!

Date de contact:

Ion COMENDANT, D.ș.t.

Tel/Fax: +373 22 232 247

GSM: +373 69 217 004

E-mail: icomendant@gmail.com